

Autorské právo pro praxi

RNDr. Alena Vondráková, Ph.D.

Katedra geoinformatiky
Univerzita Palackého v Olomouci
alena.vondrakova@upol.cz

Konference GIS Esri v ČR
22.–23. října 2014

Autorské právo a geoinformatika

Co je to autorské právo?

- odvětví práva, které se zabývá právními vztahy uživatelů a tvůrců tzv. autorských děl k příslušným dílům
- **nechrání samotné myšlenky či ideje**, ale chrání pouze **konkrétní díla**, konkrétní vyjádření, tj. dílo v objektivně vnímatelné podobě (text, mapa apod.)
- autorským dílem je pouze **jedinečný výsledek tvůrčí činnosti autora**, dílem není námět, zpráva, informace, metoda, teorie, vzorec, graf, výstup počítačového programu apod. (samy o sobě)
- práva duševního vlastnictví mají **absolutní povahu**, tzn. působí vůči všem
- jsou založena na zásadě teritoriality

- **význam hodnoty autorského práva neustále roste**, v nových ekonomických podmínkách si majitelé těchto práv silněji než kdy dříve uvědomují jejich hospodářský význam
- je zapotřebí docílit **efektivní ochrany autorských práv**

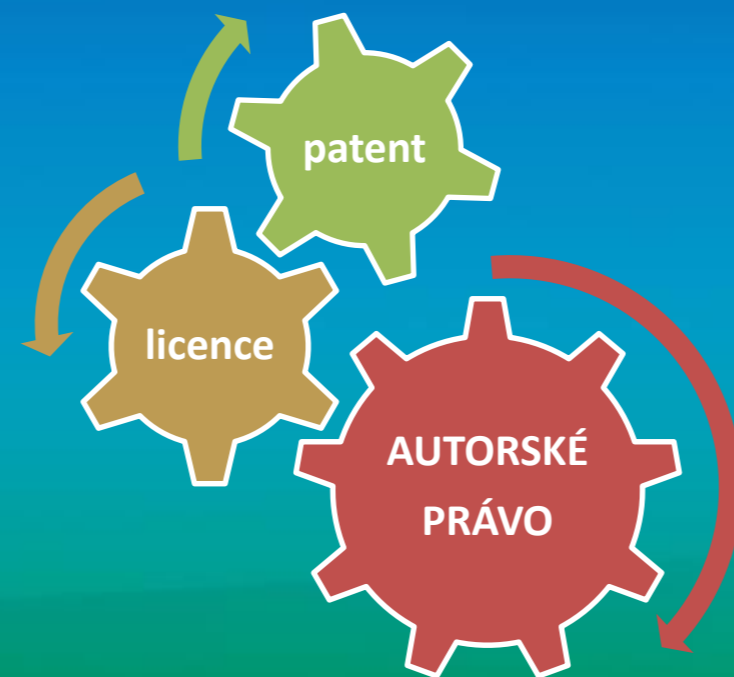

Proč se touto problematikou zabývat?

„to, že je něco zadarmo ještě neznamená, že je možné to využívat bez jakýchkoliv omezení,“

Ing. Jiří Černožský

- dodržování platných zákonů a etických pravidel
- respekt a ochrana děl původních
- ochrana výsledného vlastního díla
- pokud budou všichni spolupracovat, bude efektivita ochrany autorských práv vysoká a současně bude zajištěna nejvyšší možná efektivita využití autorských děl k dalšímu rozvoji kartografie a geoinformatiky

Autorské právo

- vizualizace, mapy, produkty GIS, vědecké objevy, software...
- know-how, goodwill, obchodní tajemství...

Průmyslová práva

- práva k vynálezům, průmyslovým vzorům, užitným vzorům...
- nové metody, zlepšovací návrhy...

Právo na označení

- práva k ochranným známkám, obchodní firmě
- proti nekalé soutěži

Vlastnická práva

- přímé a výlučné právní panství nad konkrétní věcí
- právo věc držet, požívat její užitky, právo s věcí nakládat

Etické zásady

- teorie morálky, oborové etické kodexy
- citační etika, vědecká etika...

Nejčastěji řešené problémy

- krádež dat
- zneužití datových vrstev / databáze
- zneužití softwaru
- zneužití vizualizací (mapy, náhledy, WMS, apod.)
- zneužití výsledků analýz
- nevědomé porušení autorsko-právní ochrany
...a další

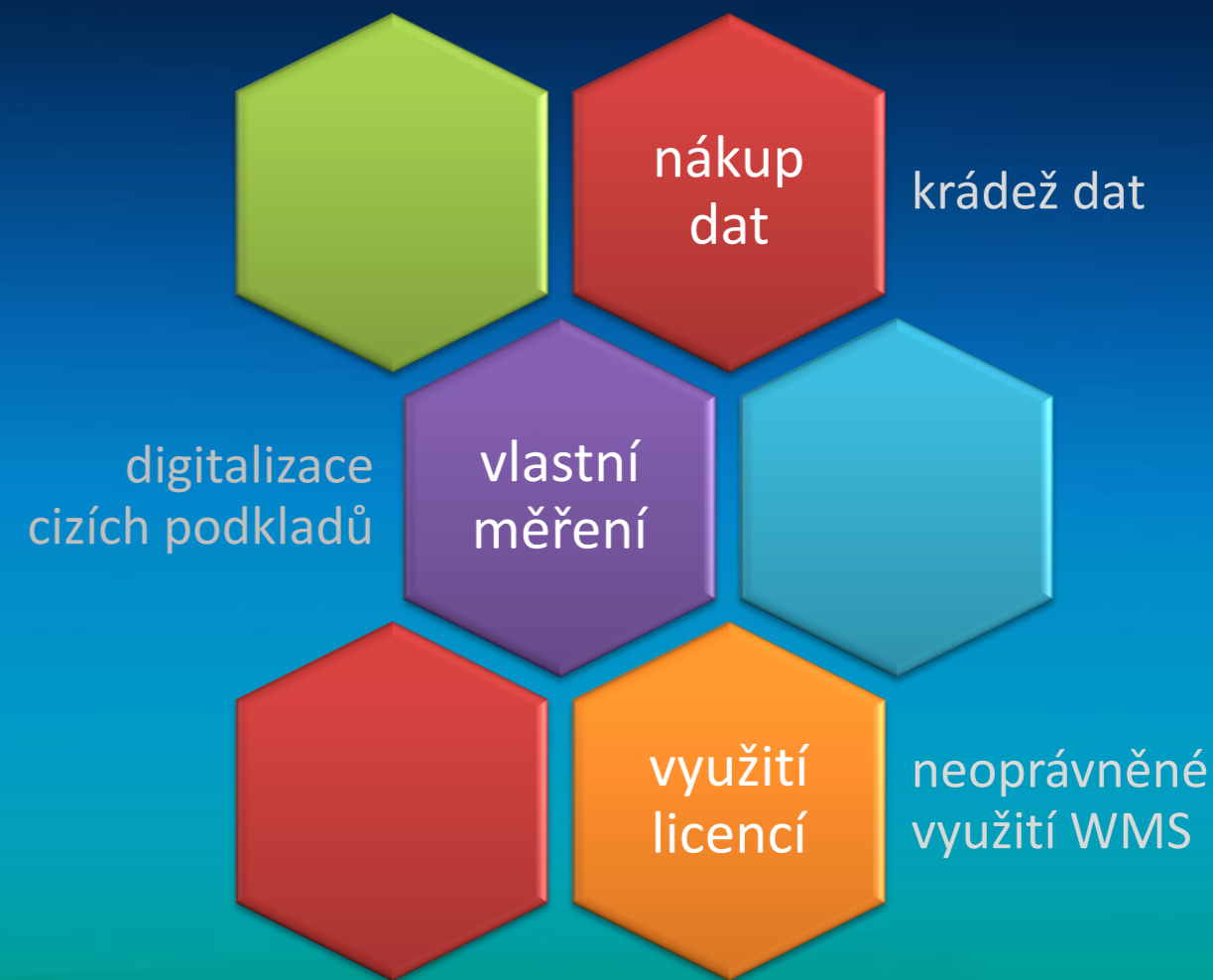
Zdroje dat a jejich ochrana

Státem poskytovaná data

- Portál veřejné správy ČR
- Geoportál Českého úřadu zeměměřického a katastrálního
- Portál České geologické služby
- Portál Českého hydrometeorologického ústavu
- Mapový portál AOPK
- Mapový server Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů
...a řada dalších

Data poskytovaná komerčními firmami

- ARCDATA PRAHA – ArcČR 500, družicová data, Digitální model reliéfu ČR
- CEDA – StreetNET, POI, Global Network
- TopGis – Model povrchu
- Kartografie PRAHA – prodej kartografických dat
...a další

Praktické řešení v praxi (příklad na produkci ZÚ)

Digitální produkty zeměměřického úřadu a jejich způsob ochrany:

AUTORSKÉ PRÁVO

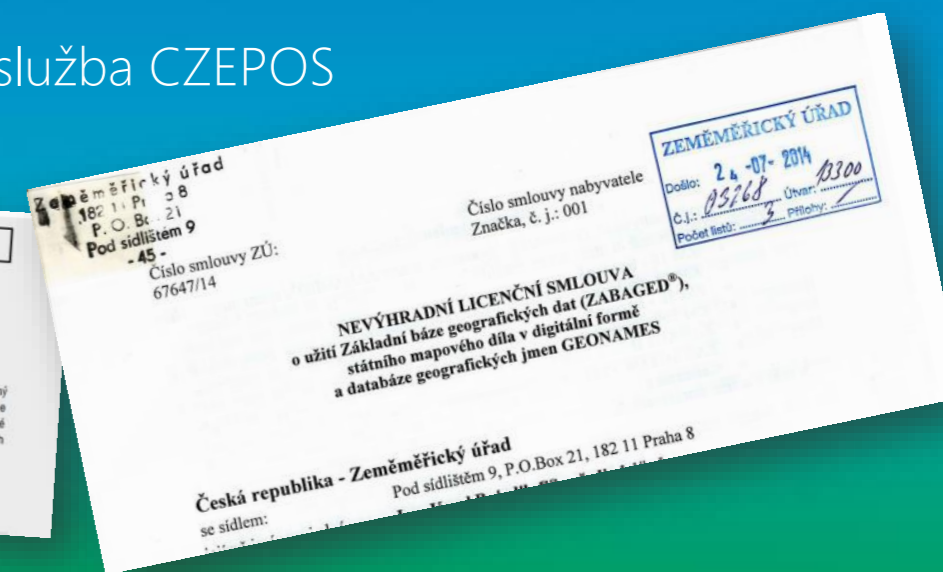
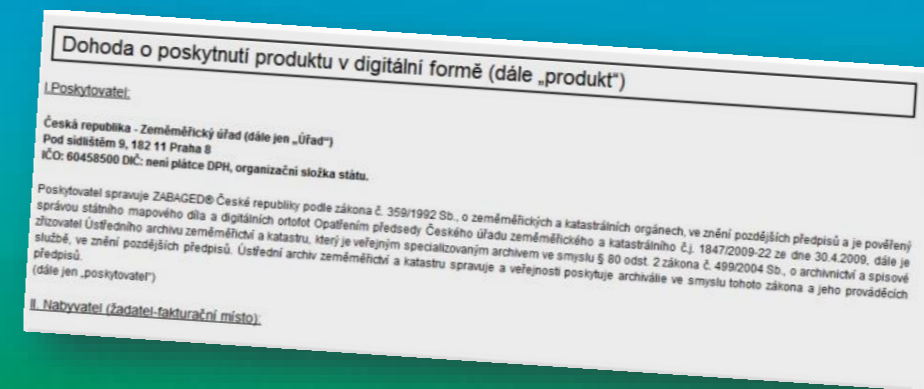
- SM5, ZM 10, ZM 25, ZM 50, ZM 200, MČR 500, ZABAGED® – polohopis, výškopis, GRID3D, INSPIRE datová sada vodstvo, Data200
- stahovací služba WFS – ZABAGED®, stahovací služba WFS – Geonames, databáze Geonames, INSPIRE datová sada pro téma zeměpisné názvy (GN)
- výškopis DMR 4G, DMR 5G, DMP 1G

VLASTNICKÉ PRÁVO

- ortofoto barevné, archivní ortofoto černobílé, archivní ortofoto barevné, data ze skenování ÚAZK – archiválie, služba CZEPOS
- údaje o bodech a údaje z dokumentačních fondů

VOLNÉ DÍLO

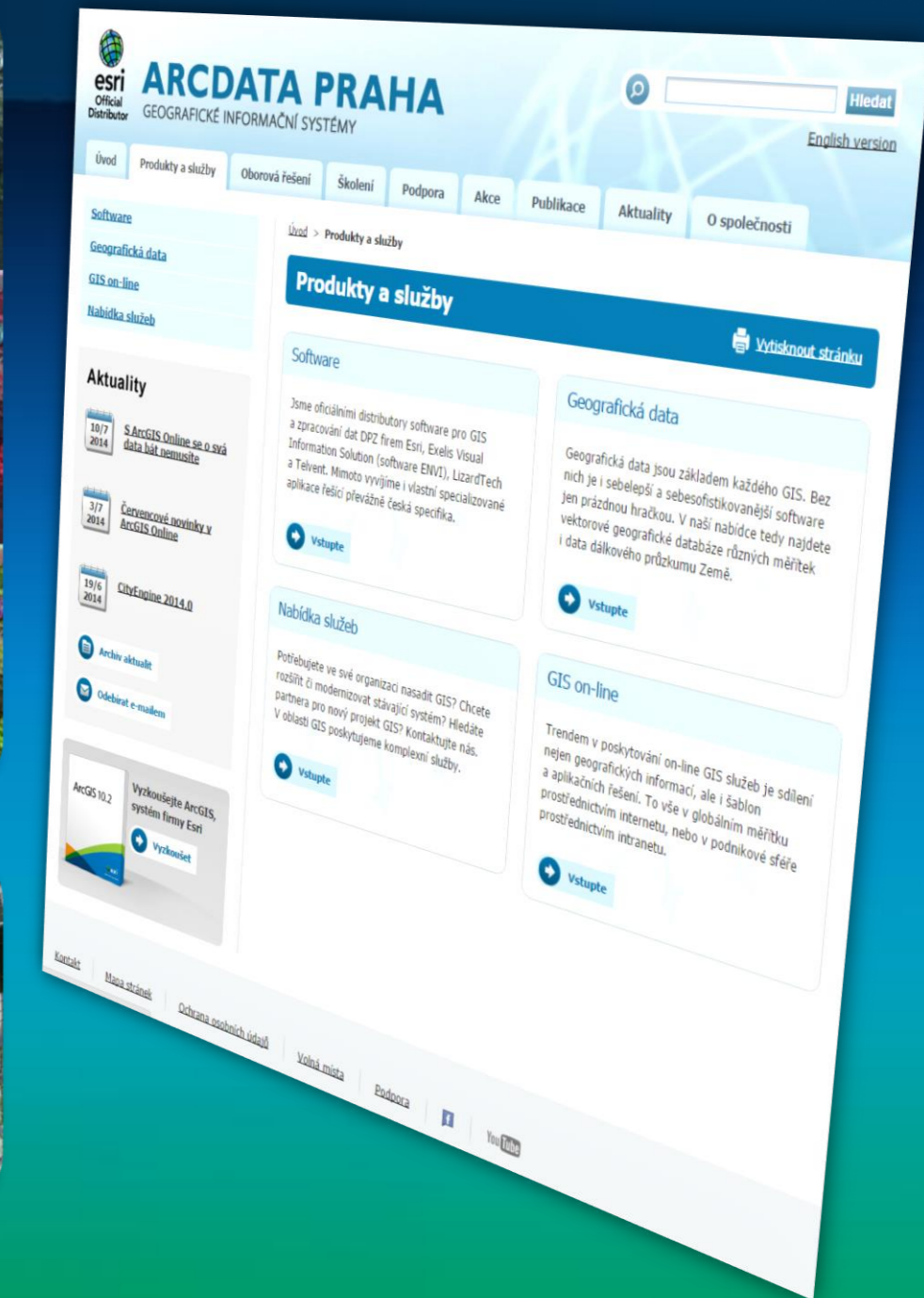
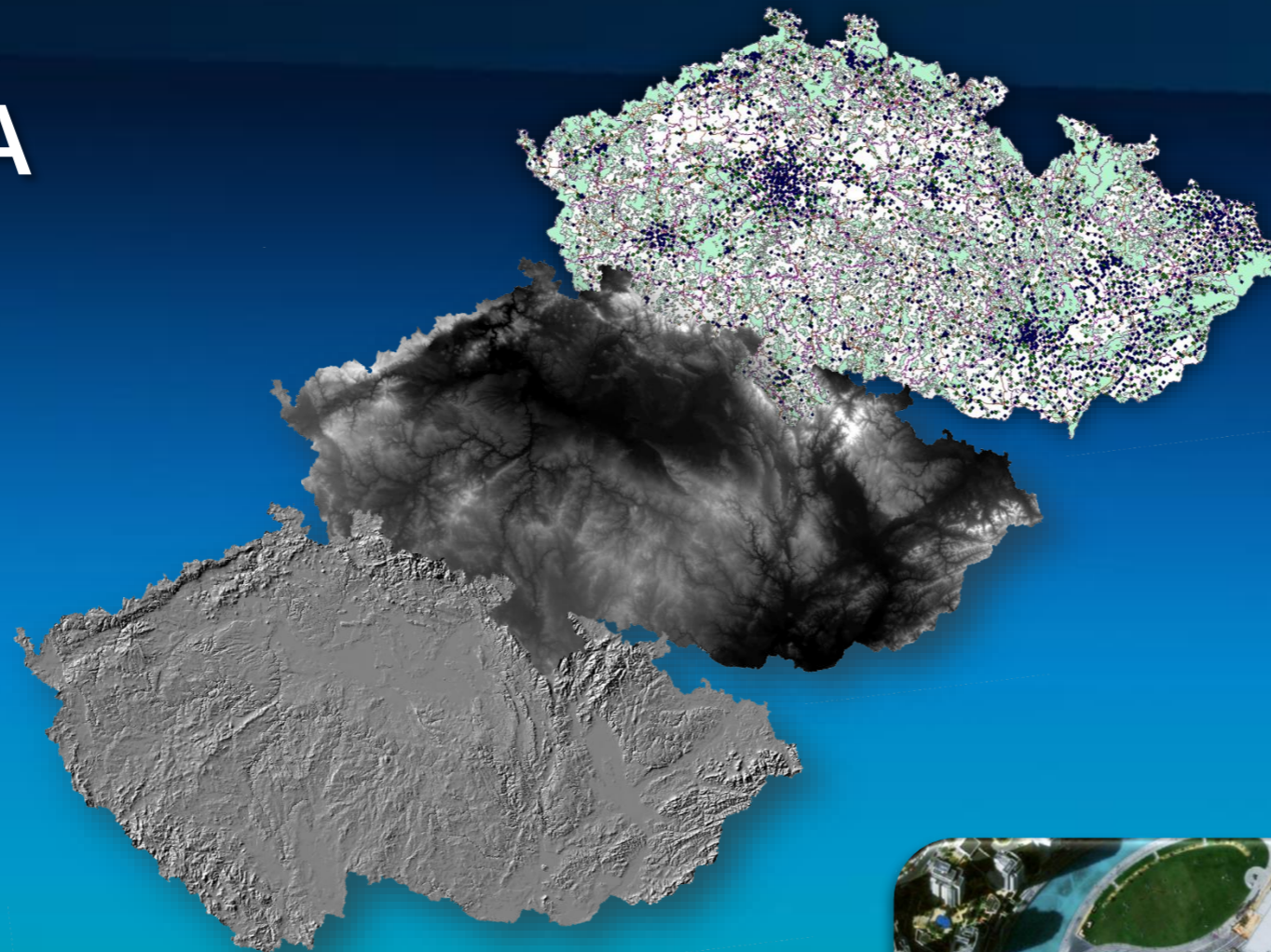
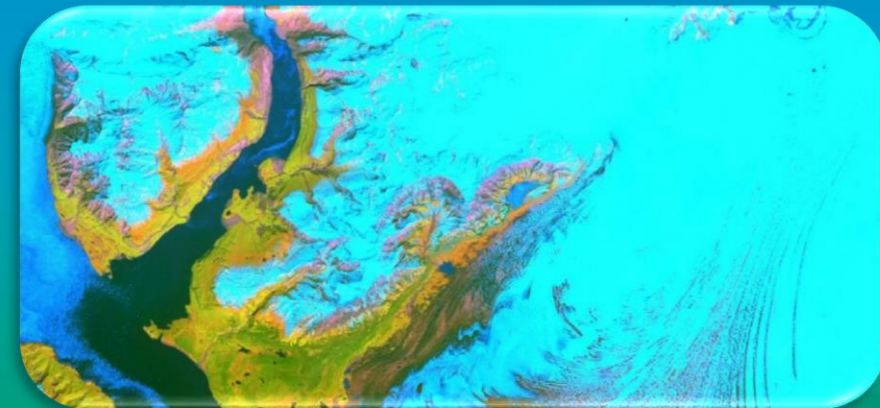
- Stahovací služba WFS – správní hranice

ARCDATA PRAHA

Geografická data

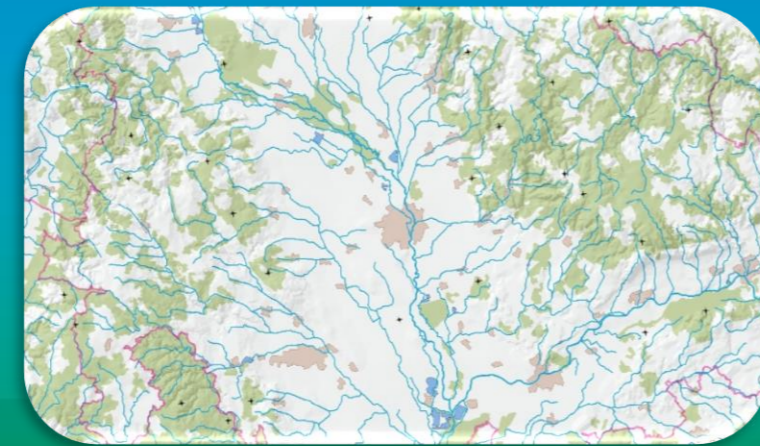
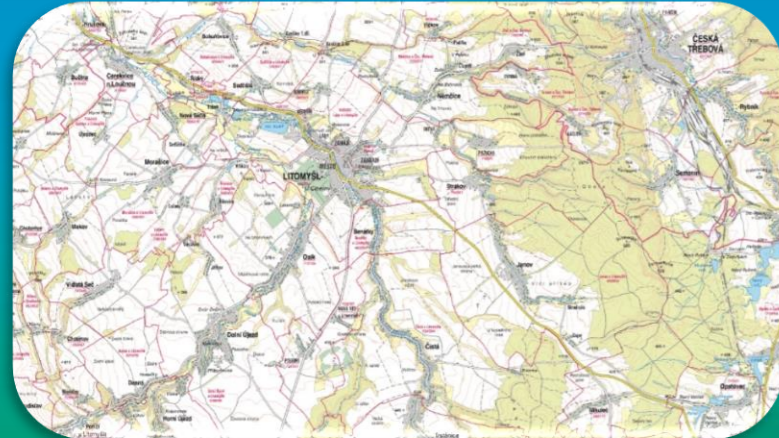
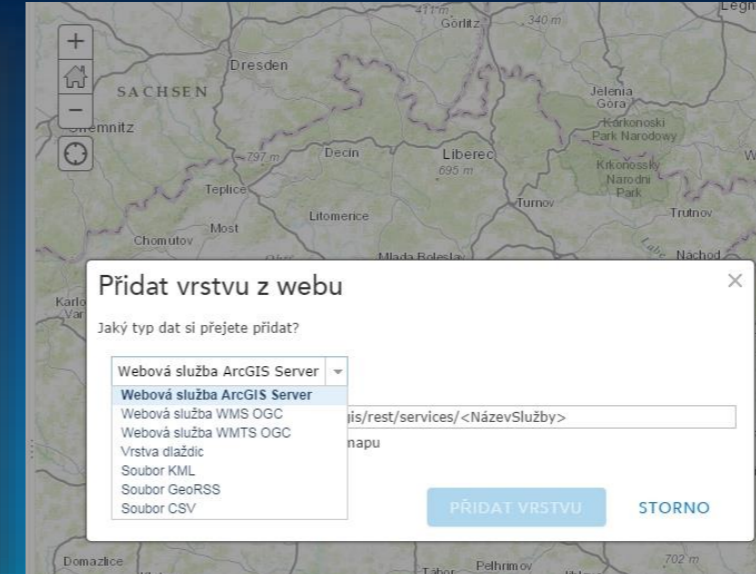
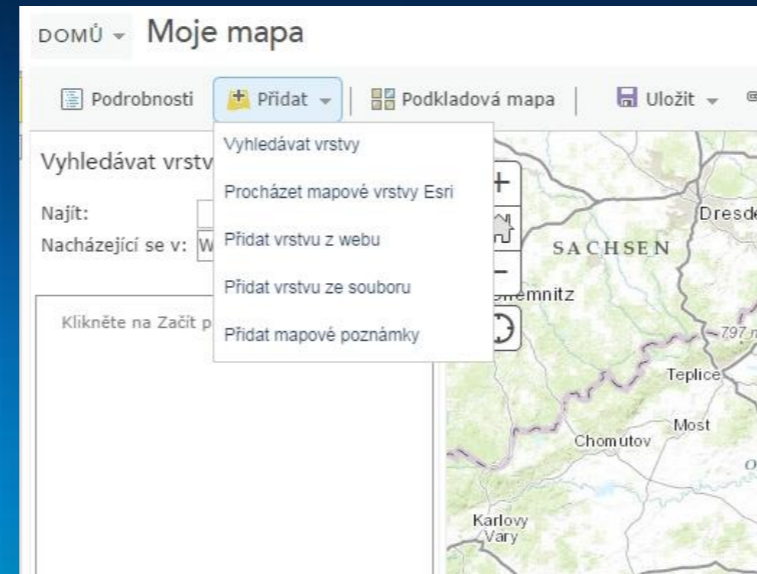
- vektorové geografické databáze
- družicová data
- 3D data

ARCDATA PRAHA

Mapové služby

ArcGIS Online

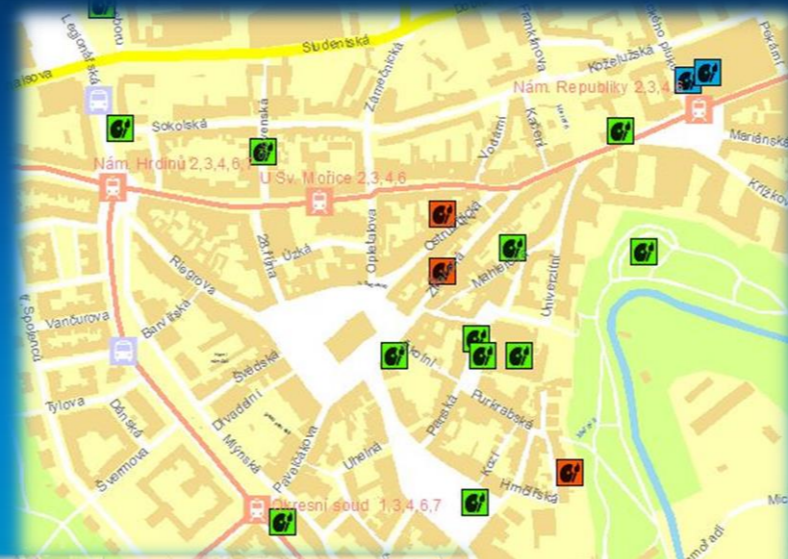

Autorské právo pro praxi – existující licence

- **public domain** a **GNU General Public License** – pod tímto označením se jedná o volné dílo, je povoleno do něj zasahovat, šířit jej i v pozměněné podobě, a to v podstatě bez jakýchkoliv omezení
- **cardware** – autorská práva si autor ponechává, do softwaru (produktu) se nesmí nijak zasahovat, šíření je zpravidla ošetřeno nějakým licenčním ujednáním a omezení záleží na autorovi
- **freeware** – autorská práva si autor ponechává, do softwaru (produktu) se nesmí nijak zasahovat, šíření je však v původní podobě neomezeně povoleno a omezení jsou realizována pouze výjimečně
- **shareware** – autorská práva si autor ponechává, do softwaru (produktu) se nesmí nijak zasahovat, šíření je omezeno většinou licenční nebo distribuční smlouvou a zpravidla jsou realizována časová omezení funkčnosti
- **komerční licenční software** – autorská práva si autor ponechává, do softwaru (produktu) se nesmí nijak zasahovat, šíření je přísně zakázáno a omezení záleží na rozsahu licence daného produktu
- **OEM** – zkratka z angl. Original Equipment Manufacturer – software šířený v rámci určitého „balíčku“, autorská práva si autor ponechává, do softwaru (produktu) se nesmí nijak zasahovat, šíření je přísně zakázáno, produkt nebývá nijak omezen
- **open source** – autorská práva si autor ponechává, do softwaru (produktu) se smí zasahovat, šíření je povoleno i v pozměnění podobě (ale může být dále ošetřeno dalším licenčním ujednáním) a omezení zde zpravidla není

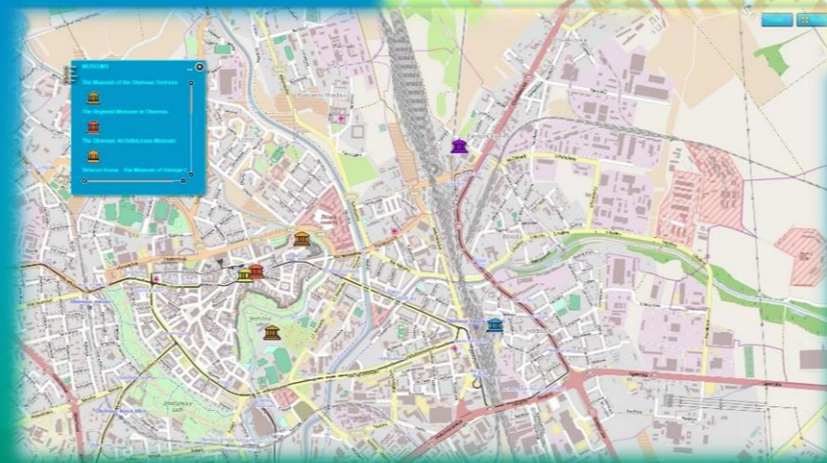
Autorské právo pro praxi – existující licence

- Copyright
- Creative Commons
- Open Data Commons (pro open data)
- specifikum: užití pro vlastní potřebu (vyjma software)

Úrovně řešení

- prvky prevence
- prvky restrikce
- sankce

Označení licence	Práva	Povinnosti	Název licence
BY			Uveďte autora
BY-SA			Uveďte autora, zachovejte licenci
BY-ND			Uveďte autora, nezasahujte do díla
BY-NC			Uveďte autora, nevyužívejte komerčně
BY-NC-SA			Uveďte autora, nevyužívejte komerčně, zachovejte licenci
BY-NC-ND			Uveďte autora, nevyužívejte komerčně, nezasahujte do díla

Open Data Commons Legal tools for Open Data

Home Licenses Norms FAQ News About

Open Data Commons is the home of a set of legal tools to help you provide and use Open Data

- Licenses and Dedications »
- 2-minute Guide to Making Your Data Open »
- Find Out More About the Project »

If you're wondering about things like: why open data matters? or why do I need this legal stuff, can't I just post my data online? we suggest you check out the FAQ. If you want to know what we mean by **open data** visit the Open Definition which defines open in relation to data and content.

You may also like to join the discussion list at <http://lists.okfn.org/cgi-bin/mailman/listinfo/odc-discuss>

You should also read our full legal disclaimer.

MORE INFORMATION

- Introduction to Open Data
- Open Definition for Data
- Quick guide to making data open
- Open Data Handbook

Kde zjistit více

Open data

- Open Knowledge Foundation – Open Data Commons
- informace poskytovatele/autore

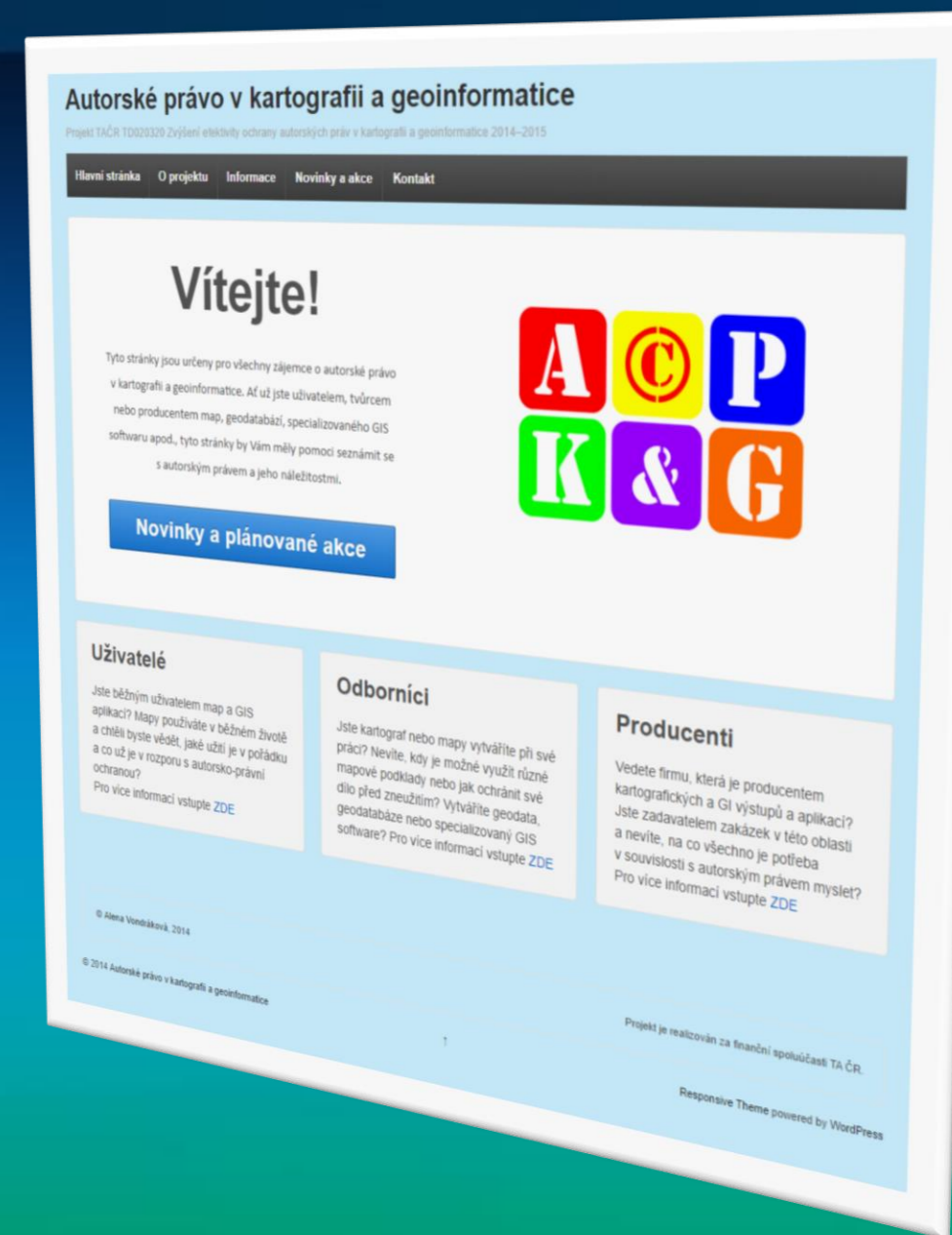
Konkrétní produkty

- informace poskytovatele/autora
- napoví licence, pod kterou je dílo uveřejněno (bez uvedení = copyright „všechna práva vyhrazena“)
- licenční podmínky a jejich specifika

O autorském právu v kartografii a geoinformatice

- webové stránky www.apkg.upol.cz

POZVÁNÍ na seminář 26. 11. 2014 v Olomouci: Autorské právo v akademické sféře

Použité zdroje

- Prezentace Licencování geodat v rezortu ČÚZK. Ing. Petr Dvořáček, JUDr. Lenka Kubíčková (ČÚZK) – 9. 9. 2014, Praha, seminář Autorské právo & Open data. Dostupné z: http://www.apkg.upol.cz/wp-content/uploads/2014/09/3_SemPra_B1.pdf
- Autorská práva a (geo)data v mezinárodních souvislostech. Ing. Eva Pauknerová, CSc., Ing. Ivana Svatá (ČÚZK) – 9. 9. 2014, Praha, seminář Autorské právo & Open data. Dostupné z: <http://www.apkg.upol.cz/seminar-autorske-pravo-open-data/>
- Geografická data - ARCDATA PRAHA. [online]. [cit. 2014-10-20]. Dostupné z: <http://www.arcddata.cz/produkty-a-sluzby/geograficka-data/>
- Vondráková, A.(2012): Autorské právo v kartografii a geoinformatice .edice TERRA NOTITIA, Katedra geoinformatiky UP Univerzita Palackého v Olomouci, 126 s. ISBN 978-80-244-3205-2

Zdroje ilustrací (webové stránky, cit. online 2014-10-20):

- <http://www.arcddata.cz/produkty-a-sluzby/geograficka-data/arccr-500/>
- http://download.arcddata.cz/doc/druzicova_data.pdf
- <http://www.arcddata.cz/produkty-a-sluzby/geograficka-data/druzicova-data/Dru%C5%BEicov%C3%A1+mapa+%C4%8CR/>
- <http://www.arcddata.cz/produkty-a-sluzby/geograficka-data/digitalni-model-reliefu-cr/>

Děkuji Vám za pozornost...

alena.vondrakova@upol.cz

Konference GIS Esri v ČR
22.–23. října 2014